

Brata.

„Gladka cesta v senci loz,
Lahki konji, lahek voz,
Pélji jaderno se v mesto
In izberi tam nevesto!“

Odgovarja mlajši brat:
„Sébi pojdi je iskát!
Tu sem jaz mladenko vzljudil,
Tu jo bodem tudi snubil.““

„Stôri, kar srcé velí!
V mesto mēni tréba ni.
Gospodinji mi mladenka,
Moja delavna rejenka.

Nji odprt je vrt in hram,
Vse je njeno, kar imam.
Davno ljubim jo globoko,
Nji podam srcé in rôko.“

Govora potihne glas.
Mlajši brat ostavi vas.
Sólzo mu oko potoči,
Ko se od rejenke loči.

V rôko seže mu deklè,
Vzdih iz prsij ji privrè:
Srečno src bi bilo dvoje,
Zdaj nesrečno bode troje.

Anton Medved.

Lepi Tonček.

(Povest. — Spisal Podgoričan.)

(Dalje.)

Da bi pozvedel resnico, šel je gospod Valentin v ponedeljek k Molčinovim. „Marjetica je bila doslej vedno pametna in poštena, ta mi bo pač najbolj naravnost povedala, kaj se godi.“ Tako si je mislil duhovnik in korakal polagoma po polju. „Čuden svet“, rekel je večkrat sam sebi: „Sedaj se pritožujemo, da so ljudje prepočasni in premlačni za dobro stvar, sedaj zopet, da imajo napačno gorečnost; sedaj imajo premalo vere, sedaj so zopet lahkoverni. Zares, človek tako rad udari na to ali ono stran, a pravo sredo, kjer je resnica in krepost, to zadene tako težko. Ej, slabi smo, slabi! Potrpeti treba pa delati neustrašeno po vesti za blaginjo bližnjikovo.“ Tako se je tolažil vrli duhovnik, ki je ves gorel za svoj stan, kateremu jedina sreča je bila ta, da je videl srečnega svojega bližnjika.

Na Molčinovem je bilo vse vznemirjeno ob prihodu gospodovem. Zlasti ženski sta težko skrivali veliko zadrego. Tudi gospodu Valentinu ni bilo tako lahko pri srcu, kakor drugokrat, ko je prišel na Molčinovo dobre volje in brez skrbi, ter je lahko izpraševal in odgovarjal. Kako mu je bilo težko, ker je prišel kakor preiskovalni sodnik, in mu je pravil že prvi pogled, da ni vse v redu!

Izprva so se pogovarjali o vsakdanjih stvaréh; ženski sta bili od sile malobesedni in spogledovali sta se; Marjetica je bila sedaj rdeča, sedaj blede; mati pa ni vedela, kaj bi storila, ali bi odšla, ali bi ostala pred duhovnikom.

Naposled se je vendar razpletel pogovor, in gospod Valentin zastavi urno Marjetici vprašanje:

„Zakaj nisi več tako pridna, Marjetica, kakor si bila nekdanj? Nič več te skoro ne vidim v cerkvi!“

Marjetico je pa vzburiło in vsplasiło to vprašanje. Pobesi oči in kri ji zalije obraz. Nekaj jo je tiščalo v grlu, da ni mogla odgovoriti, kakor bi bila rada in bi bila morala. Vest jo je priganjala, naj je odkritosrčna, ali obljuba in prisega ji je vezala jezik. Na pomoč ji pride mati:

„Veste, gospod, delo imamo; dela je dosti, pa se ne moremo odtrgati od doma.“

„Tudi v nedeljo delate?“ zavrne jo ljubeznivo kapelan.

Nobena se ne more opravičiti.

Ker pa gospod ni hotel pustiti lepe prilike, vpraša vznemarno:

„Ali se ne možete nekaj?“

„Od nas se nihče ne moži, samo drugi nas hočejo. Petáček je bil prišel k nam, da bi dobil nevesto za svojega Lukca“, pové mati. „Toda ni bilo nič!“

„Zakaj mu je ne daste?“

„Ej, gospod, ne moremo je še. Pri delu je ne moremo pogrešati, in premlada je še.“

Da bi vendar zvedel vsaj nekaj, vpraša:

„Kaj pa s svetnikom?“

To skromno vprašanje zaprè ženskama sapo, da se spogledata in se prestrašeni ozreta v gospoda, ki ju je živo motril.

„Ali nimaš ž njim nekaj opraviti, dekle?“

V taki stiski Marjetica še ni bila, kar živí. Resnico je morala govoriti svojemu izpovedniku, toda „prisega“ — kakor si je rekla — branila ji je odgovoriti vprašanju. Boj je divjal v njeni neizkušeni duši. Na jedni strani ji je pretela zamera mašnikova, na drugi strani ni hotela škodovati nikomur. Kdo vé, kaj pride iz tega, če pové!

„Povej mi, s kom si se pečala?“ vpraša gospod trje.

„Nič ni bilo nepoštenega, nič hudega ni storila moja hči“, potegne se zanjó mati, ko zbere svoje misli.